

Dosya

Enerjide Dönüşüm Hamlesi

Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Yatırımlarında Kalkınma Bankası Finansmanları

Metin Pehlivan

Genel Müdür Vekili
Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.

ÖZET

Türkiye Kalkınma Bankası, ülkemiz açısından önemi tartışılmaz olan yenilenebilir enerji yatırımlarının finansmanını temin ederken daha çok yurtdışından sağladığı kaynaklarla yatırımcının yanında yer almaktadır. Ülke önceliklerine paralel olarak, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine ağırlık veren Türkiye Kalkınma Bankası'nca bugüne kadar enerji yatırımlarına 2 milyar 535 milyon TL kredi tahsis edilmiştir. Yenilenebilir enerji yatırımları kapsamında 123 adet proje değerlendiren Banka, toplam 1.251 MW gücünde 78 adet proje kredilendirmiş, bunlardan 275 MW gücünde 19 adet tesis (16 HES, 1 jeotermal, 2 landfill) üretime geçmiş ve 2011 sonuna kadar 117 MW gücünde 11 adet tesisin daha üretime geçmesi planlanmıştır. İnşası devam eden projeler arasında jeotermal ve rüzgâr projeleri de bulunmaktadır. 2010 yılında ağırlık yenilenebilir enerji yatırımlarında olmak üzere alınan

toplam kredi başvuruları 1,8 milyar TL'ye ulaşan Türkiye Kalkınma Bankası'nda, toplamı 130 MW olan 9 adet proje ise değerlendirme aşamasındadır. Türkiye Kalkınma Bankası, yenilenebilir enerji yatırımları finansmanının yanı sıra, önümüzdeki dönemde enerji verimliliği yatırımlarının finansmanında da etkin bir role sahip olmayı beklemektedir.

GİRİŞ

Enerji, hayat kalitesini iyileştiren, ekonomik ve sosyal ilerlemeyi sağlayan en önemli faktördür. Artan enerji fiyatları, küresel ısınma ve iklim değişikliği, dünya enerji talebindeki artış, hızla tükenmekte olan fosil yakıtlara bağımlılığın yakın gelecekte devam edecek olması, ülkelerin enerji arz güvenliği konusundaki kaygılarını her geçen gün daha da artırmaktadır. Bu kapsamda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, enerji verimliliği ve bu alanda yapılacak yatırımlar büyük önem arz etmektedir.

Türkiye Kalkınma Bankası, ülkemiz açısından önemi tartışılmaz olan yenilenebilir enerji yatırımlarının finansmanını teminen daha çok yurtdışından sağladığı kaynaklarla yatırımcının yanında yer almaktadır.

KALKINMA VE YENİLENEBİLİR ENERJİ

Ülke önceliklerine paralel olarak, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine ağırlık veren Türkiye Kalkınma Bankası'nca bugüne kadar enerji yatırımlarına 2 milyar 535 milyon TL kredi tahsis edilmiştir.

Yenilenebilir enerji yatırımları kapsamında 123 adet proje değerlendiren Banka, toplam 1.251 MW gücünde 78 adet proje kredilendirmiş, bunlardan 275 MW gücünde 19 adet tesis (16 HES, 1 jeotermal, 2 landfill) üretime geçmiş ve 2011 sonuna kadar 117 MW gücünde 11 adet tesisin daha üretime geçmesi planlanmıştır. İnşası devam eden projeler arasında jeotermal ve rüzgâr projeleri de bulunmaktadır.

2010 yılında ağırlık yenilenebilir enerji yatırımlarında olmak üzere alınan toplam kredi başvuruları 1.8 Milyar TL'ye ulaşan Türkiye Kalkınma Bankası'nda, toplamı 130 MW olan 9 adet proje ise değerlendirme aşamasındadır.

20 Haziran 2011 tarihi itibarıyla 1 milyar TL olan toplam kredi başvurularının % 65'ini yenilenebilir enerji yatırımlarına ilişkin başvurular oluşturmaktadır. Yenilenebilir enerji kapsamında jeotermal enerjiye kredi veren ilk Banka olarak Aydın ilindeki 9 MW'lık jeotermal enerji tesisi kredilendirilmiştir.

Yine, yenilenebilir enerji kaynaklarının finansmanında öncül rol oynamayı hedeflemiş olan Türkiye Kalkınma Bankası, bu kapsamda Avrupa'nın ve Ortadoğu'nun en büyük çöp gazından enerji üretimi tesisini kredilendirmiştir. 32,2 MW gücündeki bu tesis ile; Metan gazı bertaraf edilerek, önemli boyutta karbon emisyonu azaltımı sağlanmıştır.

KALKINMA VE ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Türkiye Kalkınma Bankası, yenilenebilir enerji yatırımları finansmanının yanı sıra, önümüzdeki dönemde enerji verimliliği yatırımlarının finansmanında etkin bir role sahip olmayı hedeflemektedir.

Ülkemizde enerji arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması ve iklim değişikliği ile mücadelenin etkinliğinin artırılması hedefleri çerçevesinde, enerjinin üretiminden kullanımına kadar olan süreçte verimliliğin artırılmasını sağlayacak olan "enerji verimliliği yatırımları" Türkiye Kalkınma Bankası'nca halihazırda kredilendirilen ve önümüzdeki dönemde de kredilendirilmeye artan oranda devam edilecek yatırımlardır.

Yaşam standardında, hizmet kalitesinde, üretim miktarında düşüşe yol açmadan enerji tüketiminin azaltılması/minimize edilmesi olan "enerji verimliliği yatırımları" ağır sanayi ulaşım ve hizmet sektörü başta olmak üzere her sektörde uygulama alanı bulabilmektedir.

Enerji Verimliliği Kapsamındaki Projeler;

- Enerji tüketimini en az % 20 oranında azaltması veya
- Projeden sağlanacak faydanın en az % 50'sinin enerji verimliliğinden kaynaklanan maliyet tasarrufundan oluşması kriterlerini yerine getirmesi gerekmektedir.

Bu kriterler kapsamında sanayi, turizm, eğitim ve sağlık sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerin;

- Isıtma, havalandırma, soğutma sistemleri,
- Yalıtım sistemi,
- Elektrik ve su tüketimi,
- Enerji tasarruflu makine, teçhizat kullanımı,
- Enerji tasarruflu yakıt sistemlerine geçilmesi,
- Isıtma ve elektrik üretiminde kojenerasyon sistemler kullanılması vb.

yatırımları enerji verimliliğine yönelik projeler olarak değerlendirilebilir.

Bu anlamda, KARDEMİR Karabük Demir Çelik A.Ş.'nin kok, yüksek fırın ve çelikhanede yapılan üretim sırasında çıkan atık baca gazlarını değerlendirerek elektrik üretmeyi planladığı tesis, Türkiye Kalkınma Bankası tarafından kredilendirilmekte olup yapılan yatırımla şirketin elektrik giderlerinde % 70 oranında bir azalma meydana gelecektir. Enerji

verimliliğinde yatırımda kullanılacak teknolojinin kullanışlı ve ekonomik olması önem arz etmektedir.

KALKINMA VE FİNANS İMKANLARI

2004 yılından itibaren, Banka tarafından Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, İslam Kalkınma Bankası gibi uluslararası finansman kuruluşları ve özellikle enerji sektöründeki yatırımların finansmanı için temin edilen kaynaklar proje bankacılığı çerçevesinde, gerekli teminatlarının tesisine müteakip uygun vade ve uygun maliyet yaklaşımı ile anonim şirketlere kullandıran Türkiye Kalkınma Bankası'nın yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği yatırımlarında, halihazırda kullandırımları devam eden TL ve döviz bazlı kaynakları özetle şunlardır;

Kalkınma Yatırım Kredisi

Sabit yatırım tutarı harcamalarının finansmanında, 10 yıl vadeye kadar değişken faiz esasına göre kullanılmaktadır.

Dünya Bankası Yenilenebilir Enerji/Enerji Verimliliği Kredisi

Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği tanımına uyan, özel sektör yatırımlarının finansmanında kullanılmakta olup, proje bazında kullanılabilir kredi limiti 50 milyon dolardır. Libor + Spread + Kalkınma Payı üzerinden fiyatlama yapılmaktadır.

Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Çevre-Enerji Kredisi

Yenilenebilir enerji/enerji verimliliği ve çevre kirliliğini azaltmaya yönelik yatırımların finansmanında kullanılmakta olup, krediye konu yatırım tutarı en fazla 50 milyon avrodur. Kredi ile toplam yatırım tutarının en fazla % 50'si finanse edilebilmektedir. Libor + Spread + Kalkınma Payı üzerinden fiyatlama yapılmaktadır.

Avrupa Yatırım Bankası KOBİ Geliştirme Kredisi

Şirketlerin yenilenebilir enerji ve diğer sektörlerde yapacakları finansman için kullanılmakta olup, krediden yararlanmaya konu olan toplam yatırım tutarı en fazla 25.000.000 avro olmalıdır. Libor + Spread + Kalkınma Payı üzerinden fiyatlama yapılmakta ve kredi tutarı, yatırımın büyüklüğüne göre değişmekle birlikte en fazla 12.500.000 avro olabilmektedir.

İslam Kalkınma Bankası Döviz Yatırım Kredisi

Şirketlerin teşvik belgesi kapsamındaki enerji üretimi dahil makine-teçhizat finansmanının karşılanması amacıyla kullanılmakta olup Swap Oranı + İKB Payı + Kalkınma Payı fiyatlama esasına göre sabit mark-up oranları üzerinden kullanılmaktadır. Kredi limiti en az 500.000, en fazla 10.000.000 dolardır.

